

TBMM
YEŞİLLER VE SOL GELECEK PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 2024
Tarih : 12.09.2023

4375

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, **Milli Savunma Bakanı Yaşar GÜLER** tarafından Anayasanın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

Ayten KORDU
Tunceli Milletvekili

Dersim Katliamı sürecinde 8 Ağustos 1938'de herhangi bir sorgulama ve yargılamadan Erzincan'ın Kılıçkaya (Surbahan), Galolar, Magaçur, Brastik, Balibey, Kismikör köylerinden, tarlalarından, evlerinden toplanan yaşları 17-80 arasında değişen 97 civarında Alevi yurttaş, Erzincan-Ovacık (Dersim) sınırında 3200 rakımlı Zinî Gediği'nde topluca kurşuna dizilmişlerdir. 97 yurttaşın 95'inin ilk ateşle öldürüldüğü, cesetlerin altında sağ kalan 2 kişinin de fark edildikleri anda kafaları taşla ezilerek vahşice katledildiği, dönemin tanıklarınca ifade edilmektedir.

Bu katliamın ardından Zini Gediği'nin de dahil olduğu bu alan yasak bölge ilan edilerek, görgü tanıklarınca katledilen yurttaşların cesetlerinin kurda-kuşa yem edildiği ifade edilmiştir. Bu kişilere bir mezar yeri ve kefen dahi fazla görülmüştür.

1950'li yıllarda "yasak bölge" uygulaması bittiğinde ulaşımı oldukça zor olan Zini Gediğine giden köylüler ortalığa saçılmış kemikleri görmüşler ve katledilenlerin çocukları ve torunları olan o bölgedeki Aleviler, "Zini Gediği İnisiyatifi" olarak atalarının anısına, 8 Temmuz 2014 tarihinde oradaki taşları toplayarak, mum yakabilecekleri sade bir Anma Mekanı yapmışlardır. 1938 Dersim hareketi sürecinde Erzincan/Ovacık sınırındaki Zini Gediği'nde topluca katledilen 97 yurttaşın anısına 8 Temmuz 2014 tarihinde inşa edilen Zini Gediği Anma-Hatırlama Mekanı 'bilinmeyen' kişilerce yıkılmıştır.

Katliamın üzerinden yıllar geçtikten sonra mağdurların yakınlarından ilki, 1950 yılında katledilen yakınları için dilekçe ile başvurmuş, fakat dikkate alınmamıştır. Daha sonra 1960 da yine bir mağdur yakını, babası ve dedesinin mezarını isteyerek dilekçe vermiş, yine sonuç alamamıştır.

Mağdur yakınları son olarak, 73 yıl sonra 2011'in Temmuz ayında avukatları ile birlikte Erzincan Cumhuriyet Savcılığına dilekçe ile başvurmuş ve bu başvurudan 18 gün sonra Cumhuriyet savcılığı; *"1938 yılındaki olayların asayiş sorununa ilişkin olduğunu, üçüncü kuşağın anlatımı kapsamında kalan soyut beyanlar olduğunu, dönemin yasalarında soykırım suçu bulunmadığını, zaten bir kasıttan bahsedilemeyeceğini, bahsedilse bile zamanaşımının söz konusu olmadığı"*nı belirterek başvuruyu reddetmiştir. İtirazdan da sonuç alınmaması üzerine, dava 2012 yılında AİHM'e götürülmüş, AİHM ön incelemede davayı kabul etmiştir ve mahkemenin esastan incelemesi de hala devam etmektedir.

Toplumlari var eden, toplumlara kişilik veren üç öge vardır; ulusal kimliğı, inanç kimliğı ve kültürel kimliğıdır. Bunlardan biri eksik olursa toplum olma vasfı eksik kalır. Alevi halkı kendi ulusal, inanç ve kültürel kimliklerini özgürce yaşamak ve toplumsal barışın sağlanması adına hakiki bir yüzleşmesinin yapılmasını talep etmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- 8 Ağustos 1938'de Erzincan'ın Kılıçkaya (Surbahan), Galolar, Magaçur, Brastik, Balibey, Kismikör köylerinden toplanan yaşları 17-80 arasında değişen 100 civarında Kürt Alevi yurttaşın katledilmesiyle ilgili arşivinizde herhangi bir belge var mıdır? Varsa söz konusu belgeleri kamuoyu ile paylaşacak mısınız?